

กลวิธีการสร้างสรรค์ความตลกในรายการโทรทัศน์ไทย*

The Strategies Of Creating Humor In Thai Television Programs

ปวาริส มินา (Pawaris Mina)**

บทคัดย่อ

บทความฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์หลักสูตรศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชานาฏยศิลป์ไทย ภาควิชานาฏยศิลป์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการสร้างสรรค์ความตลกในรายการโทรทัศน์ไทย ผ่านรายการที่อิงจากความจริง (Non-Fiction) ประเภทข่าวและสารคดีบันเทิง และรายการให้ความบันเทิง (Light Entertainment) ประเภทประกวดแข่งขันและประเภทสนทนา ที่ออกอากาศเฉพาะในปี พ.ศ. 2560 จำนวน 8 รายการ รายการละ 5 ตอน ผลการศึกษาพบว่ารายการที่อิงจากความจริง ประเภทข่าว นิยมสร้างอารมณ์ขันผ่านกลวิธีการล้อเลียนเสียดสีมากที่สุด โดยสอดแทรกอยู่ในวิธีการนำเสนอข่าวของผู้ดำเนินรายการ ส่วนรายการประเภทอิงจากความจริง ประเภทสารคดีบันเทิง รายการให้ความบันเทิง ประเภทประกวดแข่งขัน รายการให้ความบันเทิง ประเภทสนทนา นิยมใช้กลวิธีการสร้างความตลกในรูปแบบการเล่นตลกกับภาษามากที่สุด ทั้งนี้รายการโทรทัศน์ประเภทต่าง ๆ ที่นำความตลกมาเป็นองค์ประกอบในรายการ อาจมีวัตถุประสงค์เพื่อสะท้อนทัศนคติและมุมมองเชิงความคิดของตนที่มีต่อเรื่องนั้น ๆ และที่สำคัญคือเพื่อขับเคลื่อนรายการให้น่าสนใจและได้รับความนิยม ต้องกำรสนิยมของคนไทยที่นิยมความสนุกสนานรื่นเริง และนิยมการลดระดับสิ่งที่เป็นความจริงจัง จนอาจกล่าวได้ว่าอารมณ์ขันเป็นลักษณะสำคัญประการหนึ่งของคนไทย

คำสำคัญ : ความตลก รายการโทรทัศน์ไทย

* บทความฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์หลักสูตรศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชานาฏยศิลป์ไทย ภาควิชานาฏยศิลป์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

This article is part of the dissertation of Doctor of Philosophy Program in Thai Dance, Department of Dance, Graduate School, Chulalongkorn University.

** นิสิตระดับปริญญาดุษฎีบัณฑิต หลักสูตรศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชานาฏยศิลป์ไทย ภาควิชานาฏยศิลป์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, E-Mail Address : Pawaris_8@hotmail.com

Doctorate Student, Doctor of Philosophy Program in Thai Dance, Department of Dance, Graduate School, Chulalongkorn University, E-Mail Address : Pawaris_8@hotmail.com

Abstract

This article is part of the dissertation of Doctor of Philosophy Program in Thai Dance, Department of Dance, Graduate School, Chulalongkorn University. The purpose of this research was to study the strategies of creating jokes in Thai television programs, through non-fiction program, such as news and entertaining documentary, and through the light entertainment program, such as contest and talk show, which were broadcasted only in 2017. The researcher studied 8 television programs, 5 episodes for each program. The results show that creation of humor is found most in news through satirical techniques; by that the humor is included in the newsreader's way of delivering news. Regarding entertaining documentary contest and talk show categories, the humor is created through verbal comedy the most. Nevertheless, various types of television programs that bring comedy into part of their elements might aim to reflect personal attitudes and views on the subject, and, most importantly, to drive the show to be interesting. Moreover, to meet the taste of Thai people who favor fun and joyfulness, and to reduce the level of serious content. is the most important purpose. They also liked to reduce the level of what is really serious. It can be said that humor is an important aspect of the Thai people.

Keywords: *Humor, Television program*

บทนำ

อารมณ์ขันเป็นอารมณ์ที่เป็นสากล ปรากฏในทุกภาษาและวัฒนธรรม อารมณ์ขันเป็นอารมณ์ที่ทำให้มนุษย์เกิดการผ่อนคลาย เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นจากการแสดงพฤติกรรมหรืออากัปกริยาเป็นเครื่องมือทางความคิดอันสำคัญของมนุษยชาติ อารมณ์ขันได้รับการนำมาใช้เพื่อเชื่อมโยงผู้คนเข้าด้วยกัน เพื่อผลิตเสียงหัวเราะ เพื่อสร้างความสุขและความบันเทิงในหลากหลายรูปแบบ กระทั่งในปัจจุบันจะพบว่าอารมณ์ขันได้กลายเป็นฟันเฟืองสำคัญในฐานะเครื่องมือขับเคลื่อนธุรกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสื่อบันเทิง และก่อให้เกิดการสร้างสรรคแนวความคิดใหม่ให้เกิดขึ้นในสังคม

สังคมไทยเป็นสังคมที่นิยมในความสนุกสนานรื่นเริง ทำให้อารมณ์ขันเป็นลักษณะสำคัญประการหนึ่งของคนไทย คนไทยสามารถสร้างสรรค์อารมณ์ขันได้อย่างมีชั้นเชิงซึ่งเป็นผลผลิตทางความคิดที่สะท้อนมาจากความเป็นท้องถิ่น โดยสังเกตได้จากผลงานทางด้านวรรณศิลป์ คีตศิลป์ จิตรกรรม ประติมากรรม ศิลปะการแสดง ตลอดจนวัฒนธรรมและประเพณี และคำพูดคำเจรจาในชีวิตประจำวันที่มีสอดแทรกอารมณ์ขันอยู่เสมอ นอกจากนี้หากพิจารณาบริบททางการสร้างงานบันเทิงผ่านเทคโนโลยีในปัจจุบัน ก็พบว่ารายการโทรทัศน์ประเภทรายการตลกได้รับความนิยมเป็นอย่างสูง มีการสอดแทรกการแสดงตลกในรายการต่าง ๆ หลายรายการได้ใช้นักแสดงตลกมาทำหน้าที่พิธีกรประจำรายการ เป็นนักแสดงในบางช่วงของรายการ เป็นกรรมการ

ตัดสิน รวมถึงเป็นตัวละครสำคัญในละครโทรทัศน์และภาพยนตร์ ด้วยเหตุนี้จึงอาจกล่าวได้ว่าอารมณ์ขันเป็นศิลปะและภูมิปัญญาที่สามารถสะท้อนธรรมชาติของคนไทยและสังคมไทยในแต่ละยุคสมัยได้เป็นอย่างดี

การแสดงตลกนั้นถือเป็นหนึ่งในศิลปะการแสดงไทยที่มีมาตั้งแต่สมัยโบราณ ดังที่ปรากฏหลักฐานบันทึกถึงคำว่า “จำอวด” ที่ปรากฏในกฎหมายตรา 3 ดวง ที่มีการอ้างถึงคำว่า “จำอวด” ในข้อความที่กล่าวถึงศักดิ์ดินพลเรือน ซึ่งได้รับการประกาศใช้เมื่อปีมหาศักราชที่ 1298 (พ.ศ. 1919) ตรงกับรัชสมัยของสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 1 ช่วงกรุงศรีอยุธยาตอนต้น โดยในอดีตคำว่า “จำอวด” เป็นคำที่ใช้เรียกพวกที่เล่นขบขันสำหรับละคร มีทั้งเล่นร่วมกับละคร หรือเล่นเฉพาะจำอวด ไม่เกี่ยวกับละคร ส่วนคำว่า “ตลก” นั้น เดิมมักถูกใช้เรียกตัวเล่นขบขันของพวกหนังตะลุง รวมทั้งพวกที่เล่นขบขันของโขนด้วย (วิทยา พานิชล้อเจริญ, 2554: 13)

แม้ว่าจำอวดหรือการแสดงตลกจะถูกจัดว่าเป็นการแสดงของสามัญชน เกิดขึ้นพร้อมกับนาฏกรรมโบราณ โดยถือเป็นการเล่นขบขันแบบชาวบ้าน เป็นการแสดงที่ไม่เป็นแบบแผน ไม่ได้รับการยกย่องเท่ากับศิลปะการแสดงประเภทอื่น ๆ แต่ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว บทบาทของตลกก็ได้รับการยกระดับขึ้นมา โดยพระองค์ได้ทรงเรียกตลกโขนว่า “จำอวด” ปรากฏการแสดงตลกโขนในงานมหรสพหลายแห่งซึ่งได้รับความนิยมเป็นอย่างสูง ในขณะเดียวกันช่วงเวลาดังกล่าวก็เกิดการแสดงที่เรียกว่า “ตลกหน้าม่าน” เกิดขึ้น ซึ่งถือเป็นอีกรูปลักษณะหนึ่งของจำอวด (เมธา เสรีนาวงศ์, 2539: 2)

ในช่วงเวลาต่อมาตลกได้รวมตัวกันเป็นคณะตลกและเปิดการแสดงตามคาเฟ่ ซึ่งเป็นสถานบันเทิงที่ได้รับความนิยม โดยคาเฟ่ได้กลายเป็นพื้นที่ให้ตลกหลายคณะได้ใช้แสดงความสามารถ ฝึกฝนฝีมือ ฝึกปฏิภาณ และไหวพริบ ตลกหลายคณะวิ่งรอกเพื่อทำการแสดงตามคาเฟ่ต่าง ๆ จนถึงเช้า จนอาจกล่าวได้ว่าเป็นยุคทองของตลกในประเทศไทย

เมื่อเทคโนโลยีเริ่มเข้ามามีบทบาทในสังคมไทยผ่านการเจริญเติบโตของสื่อวิทยุและโทรทัศน์ การแสดงตลกก็ได้พัฒนาไปตามความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และยังคงได้รับความนิยมจากคนในสังคมเช่นเดิม ผู้แสดงได้ปรับตัวไปตามพื้นที่ใหม่การแสดง สื่อสารกับผู้ชมผ่านจอโทรทัศน์ การเปลี่ยนแปลงในครั้งนี้สะท้อนให้เห็นอย่างชัดเจนว่าตลกนั้นเป็นผลิตผลทางวัฒนธรรมบันเทิงที่ปรับตัวให้เข้ากับบริบททางสังคมได้อย่างแนบเนียน และสอดคล้องกับความต้องการของผู้คนแต่ละยุคสมัย

ในช่วงระยะเวลา 20 ปีที่ผ่านมาจะพบว่าอารมณ์ขันกลายเป็นเครื่องมือที่นักธุรกิจนำไปใช้ลงทุนในสื่อโทรทัศน์และภาพยนตร์ อารมณ์ขันได้กลายเป็นสินทรัพย์เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับผู้ผลิตรายการ ในปัจจุบันจะพบว่านักแสดงตลกได้ปรับเปลี่ยนตัวเองด้วยการย้ายมาแสดงทางภาพยนตร์และโทรทัศน์ อันเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ความตลกได้กลายเป็นส่วนสำคัญที่ปรากฏในธุรกิจบันเทิง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสื่อโทรทัศน์ที่จะพบว่ามีหลายรายการที่นำนักแสดงตลกมาเป็นตัวละครสำคัญ พิธีกร และผู้ดำเนินรายการ และหลายรายการที่ไม่ใช่รายการที่มุ่งสร้างความอารมณ์ขัน ก็เลือกที่จะสร้างอารมณ์ขันให้เกิดขึ้นในระหว่างการดำเนินรายการ เพื่อให้ผู้ชมนั้นมีอารมณ์ร่วมและติดตามรายการ

ผู้วิจัยได้สำรวจเบื้องต้นและพบว่าบทบาทของการแสดงตลกได้เข้าไปสอดแทรกในรายการที่อิงกับความจริง (Non-Fiction) เช่น รายการข่าวและรายการสารคดีบันเทิงเป็นจำนวนมาก ซึ่งในอดีตรายการข่าวจะนำเสนอความจริง (Fact) ผ่านรูปแบบการนำเสนอแบบรายงานให้ทราบ แต่ในปัจจุบันรายการข่าวหลาย

รายการ เช่น เรื่องเล่าเช้านี้ เช้านี้ที่หอมชิต สนามข่าว 7 สี หรือข่าวข้นคนเนชั่น ได้เปลี่ยนวิธีการนำเสนอข่าว เป็นการเล่าข่าว ซึ่งกระบวนการเล่านั้นเป็นการเล่าความจริงผสมผสานกับความคิดเห็นและทัศนคติของผู้รายงานข่าว ผ่านกลวิธีการสร้างอารมณ์ขึ้นในรูปแบบต่าง ๆ

รายการโทรทัศน์ไทยหลายรายการที่จัดอยู่ในประเภทที่อิงจากความจริง (Non-Fiction) ไม่ได้นำเสนอสาระความจริงแบบจริงจังเช่นในอดีต แต่กลับมีกลวิธีการสร้างสรรค์ความตลกให้เกิดขึ้นในรายการ ซึ่งอาจเป็นส่วนหนึ่งในการทำให้รายการเป็นที่นิยมในสังคม ซึ่งปรากฏการณ์ดังกล่าวนี้เป็นสิ่งที่น่าสนใจและควรได้รับการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้หากพิจารณาปรากฏการณ์ที่สะท้อนผ่านค่าระดับความนิยม (เรตติ้ง) รายการโทรทัศน์ที่ปรากฏในปี พ.ศ. 2560 จะพบว่ารายการประเภทที่ให้ความบันเทิง (Light Entertainment) และรายการประเภทที่อิงจากความจริง (Non-Fiction) ที่มีกลวิธีการสร้างสรรค์ความตลกในระหว่างการดำเนินรายการ มักจะได้รับความนิยมค่อนข้างสูง และส่งผลต่อเรตติ้งของช่องสถานีที่ออกอากาศ

ด้วยเหตุที่การแสดงตลกที่ปรากฏในนาฏกรรมไทยนั้นเป็นสิ่งที่ได้รับความนิยมมาทุกสมัย ประกอบกับปรากฏการณ์ความนิยมในการสร้างสรรค์ความตลกในรายการประเภทที่ให้ความบันเทิง (Light Entertainment) และรายการประเภทที่อิงจากความจริง (Non-Fiction) ในสื่อโทรทัศน์ไทย ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษากลวิธีการสร้างสรรค์ความตลกในรายการโทรทัศน์ไทย ประเภทที่อิงจากความจริง (Non-Fiction) และรายการประเภทที่ให้ความบันเทิง (Light Entertainment) ที่ปรากฏในปี พ.ศ. 2560 เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงบทบาทและความสำคัญของการแสดงตลก และรูปแบบการสร้างสรรค์ความตลกในฐานะที่เป็นเสมือนสถาบันหนึ่งในนาฏกรรมไทยและเป็นเครื่องมือถ่ายทอดความคิดที่สะท้อนธรรมชาติและค่านิยมของสังคมไทย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษากลวิธีการสร้างสรรค์ความตลกในรายการโทรทัศน์ไทย

ขอบเขตของการวิจัย

ในการดำเนินการศึกษากลวิธีการสร้างสรรค์ความตลกในรายการโทรทัศน์ไทย ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกกลุ่มข้อมูลรายการเฉพาะประเภทที่อิงจากความจริง (Non-Fiction) และรายการประเภทที่ให้ความบันเทิง (Light Entertainment) ที่ออกอากาศเฉพาะในปี พ.ศ. 2560 โดยรายการประเภทที่อิงจากความจริง (Non-Fiction) ผู้วิจัยเลือกศึกษารายการข่าวและรายการสารคดีบันเทิง เพราะเป็นรายการที่สะท้อนให้เห็นว่าการนำเอาความตลกมาใช้ในการดำเนินรายการอย่างเด่นชัด ส่วนรายการประเภทที่ให้ความบันเทิง (Light Entertainment) ผู้วิจัยเลือกศึกษารายการที่เป็นรายการเกมโชว์และทอล์คโชว์ ซึ่งผู้วิจัยกำหนดไว้ว่าจะเลือกศึกษาประเภทละ 2 รายการ รวม 8 รายการ รายการละ 5 ตอน

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้คัดเลือกรายการผ่านการกระบวนการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) กับนักศึกษาหลักสูตรการแสดงศึกษา (Performance Studies) คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวน 20 คน โดยหัวข้อในการประชุมกลุ่มย่อยนั้นเป็นการอภิปรายถึงรายการโทรทัศน์ที่มีการนำเอาความตลกมาใช้ในการดำเนินรายการ ทั้งนี้รายการที่จะใช้เป็นกลุ่มข้อมูลในการศึกษามีจำนวน 8 รายการ ได้แก่

1. รายการข่าวชั้นคนเนชั่น (Non-Fiction ประเภทข่าว)
2. รายการสนามข่าว 7 สี (Non-Fiction ประเภทข่าว)
3. รายการเทวเที่ยวไทย (Non-Fiction ประเภทสารคดีบันเทิง)
4. รายการตลาดสดพระราม 4 (Non-Fiction ประเภทสารคดีบันเทิง)
5. รายการ The Mask Singer (Light Entertainment ประเภทประกวดแข่งขัน)
6. รายการรู้ไหมใครโสด (Light Entertainment ประเภทประกวดแข่งขัน)
7. รายการทอล์ก-กะ-เทย Tonight (Light Entertainment ประเภทสนทนา)
8. รายการคุณพระช่วย (Light Entertainment ประเภทสนทนา)

ตอนต่าง ๆ ของแต่ละรายการที่จะนำมาใช้ในการศึกษานั้น ผู้วิจัยจะกระบวนกรสุ่มเลือก เนื่องจากฐานข้อมูลในเว็บไซต์ของแต่ละรายการและนั่นอัปโหลดไฟล์เพื่อการรับชมย้อนหลังไม่ครบทุกตอน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องสุ่มเลือกเฉพาะตอนที่มีการอัปโหลดข้อมูลให้ชมย้อนหลังได้เท่านั้น

ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ แนวคิดเรื่องตลก ทฤษฎีอารมณ์ขัน และแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับประเภทของรายการโทรทัศน์
2. สร้างเกณฑ์ในการวิเคราะห์กลวิธีการสร้างสรรค์ความตลกในรายการโทรทัศน์ไทย
3. การสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participant Observation) เพื่อศึกษารูปแบบการสร้างสรรคความตลกที่ปรากฏในรายการที่กำหนดไว้ในขอบเขตการศึกษา จำนวน 8 รายการ ที่ออกอากาศในช่วงปี พ.ศ. 2560 โดยใช้กระบวนกรสุ่มเลือกตอนที่จะศึกษา รายการละ 5 ตอน
4. สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

กลวิธีการสร้างสรรค์ความตลกในรายการโทรทัศน์ไทย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้นำแนวคิดเรื่องบันไดตลก แนวคิดเรื่องตลกประเภทตลก แนวคิดเรื่องประเภทของความตลก วิธีแสดงความตลก กลวิธีการสร้างอารมณ์ขัน และทฤษฎีอารมณ์ขัน มาประมวลและสร้างเกณฑ์อันอาจสะท้อนขั้นตอนหรือรูปแบบการสร้างสรรคความตลกในรายการโทรทัศน์ไทย ดังนี้

1. การเล่นตลกกับภาษา (Verbal Comedy) เป็นกลวิธีการสร้างความตลกที่ผู้มีส่วนร่วมในรายการสร้างขึ้นด้วยการพูดผ่านการเล่นถ้อยคำ คำคม การใช้ความเปรียบ การเล่นสำนวนโวหาร และการเล่นคำพวน
2. การแสดงท่าทางที่ขบขัน (Comedy of Gesture) กล่าวคือ เป็นกลวิธีการสร้างความตลกที่เกิดจากการแสดงกิริยาท่าทางของผู้มีส่วนร่วมในรายการที่ชวนผู้ชมให้เกิดอารมณ์ขัน
3. การล้อเลียนเสียดสี (Satire) เป็นการล้อเลียนเสียดสีลักษณะหรือพฤติกรรมของผู้มีส่วนร่วมในรายการ หรือล้อเลียนเสียดสีข้อบกพร่องในความคิดและพฤติกรรมของมนุษย์ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความคิดหรือพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมหรือไม่เป็นที่ยอมรับในสังคม

4. ตลกโครมคราม (Slapstick) เป็นกลวิธีการสร้างความตลกผ่านกิริยาท่าทางของผู้มีส่วนร่วมในรายการที่แสดงลักษณะเอะอะตึงตัง การแสดงประเภทวิ่งไล่จับกัน รวมถึงการสร้างความเจ็บตัวให้เกิดขึ้นแก่ผู้มีส่วนร่วมในรายการ

5. การพลิกความหมายทางสถานการณ์ (Dramatic Irony of Situation) เป็นกลวิธีการสร้างความตลกผ่านการพูดและการกระทำในสถานการณ์นั้น เพื่อพลิกความหมายหรือประเด็นที่กำลังดำเนินอยู่

6. ตลกโปกษา (Sentimental Comedy) กลวิธีการสร้างความตลกประเภทนี้มักสร้างผ่านการพูดหรือการแสดงกิริยาท่าทางที่หยาบโลนและลามกอนาจาร

7. การสร้างความตลกผ่านข้อความในหน้าจอและเสียง (Adding Pop-up Text and Sound Effect to VDO) กลวิธีการสร้างความตลกประเภทนี้มักจะสร้างผ่านการนำเสนอคำหรือข้อความในหน้าจอโทรทัศน์หรือการใส่เสียงพิเศษผ่านกระบวนการตัดต่อ

การศึกษาด้านกลวิธีการสร้างสรรค์ความตลกในรายการโทรทัศน์ไทย ผ่านรายการโทรทัศน์ประเภทต่าง ๆ โดยเป็นรายการประเภทที่อิงจากความจริง (Non-Fiction) และรายการประเภทให้ความบันเทิง (Light Entertainment) ที่ได้รับการนำเสนอทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ ในช่วงปี พ.ศ. 2560 จำนวน 8 รายการ รายการละ 5 ตอน ได้แก่ รายการข่าวข้นคนเนชั่น รายการสนามข่าว 7 สี รายการเทยเทียวไทย รายการตลาดสดพระราม 4 รายการ The Mask Singer รายการรู้ไหมใครโสด รายการทอล์ก-กะ-เทย Tonight และรายการคุณพระช่วย ผลการศึกษาสามารถแสดงเป็นตารางความถี่ของกลวิธีการสร้างสรรค์ความตลกได้ ดังนี้

กลวิธีการสร้างสรรค์ ความตลก	ความถี่ของกลวิธีการสร้างสรรค์ความตลกที่พบในแต่ละรายการ							
	ข่าวข้น คนเนชั่น	สนาม ข่าว 7 สี	เทย เทียว ไทย	ตลาดสด พระราม 4	The Mask Singer	รู้ไหม ใครโสด	ทอล์ก-กะ- เทย Tonight	คุณพระ ช่วย
1. การเล่นตลกกับภาษา	10	11	47	18	28	35	36	12
2. การแสดงท่าทางที่ขบขัน	-	9	44	12	21	15	17	8
3. การล้อเลียน เสียดสี	18	14	30	5	9	6	12	3
4. ตลกโครมคราม	-	-	9	4	2	-	2	8
5. การพลิกความคาคหมาย ทางสถานการณ์	2	1	2	3	5	6	8	1
6. ตลกโปกษา	-	-	28	8	14	26	23	8
7. การสร้างความตลกผ่าน ข้อความในหน้าจอและเสียง	-	-	36	10	12	21	6	3
รวมกลวิธีการสร้างสรรค์ ความตลกในแต่ละรายการ	30	35	196	60	91	109	104	43

จากตารางข้างต้นผลการศึกษาพบว่ารายการโทรทัศน์ไทย ไม่ว่าจะเป็นรายการที่อิงจากความจริง Non-Fiction ประเภทข่าว รายการที่อิงจากความจริง Non-Fiction ประเภทสารคดีบันเทิง รายการให้ความบันเทิง Light Entertainment ประเภทประกวดแข่งขัน รายการให้ความบันเทิง Light Entertainment ประเภทสนทนา ล้วนปรากฏการใช้ความตลกเข้ามาเป็นส่วนประกอบเพื่อการสื่อสารในรายการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือรายการที่อิงจากความจริง Non-Fiction ประเภทสารคดีบันเทิง รายการให้ความบันเทิง Light Entertainment ประเภทประกวดแข่งขัน ที่จะนำเอาความตลกมาใช้ในระหว่างการดำเนินรายการบ่อยครั้ง

นอกจากนี้ผลการศึกษาแบบแยกประเภทรายการยังพบว่า รายการที่อิงจากความจริง Non-Fiction ประเภทข่าว พบว่านิยมสร้างอารมณ์ขันผ่านกลวิธีการล้อเลียนเสียดสีมากที่สุด ซึ่งเป็นกลวิธีการสร้างความตลกที่ผู้เล่าข่าวสร้างขึ้นด้วยการล้อเลียนเสียดสีข้อบกพร่องในความคิดและพฤติกรรมของบุคคลที่พูดถึง ทั้งนี้เพื่อแสดงให้เห็นถึงความคิดหรือพฤติกรรมที่ไม่เป็นที่ยอมรับในสังคม ทั้งนี้ด้วยความที่เป็นรายการข่าวการนำเสนอเนื้อหาจึงตั้งอยู่บนการนำเสนอข้อมูลความจริง ดังนั้นความตลกจึงไม่ค่อยปรากฏในเนื้อหาของข่าวซึ่งเป็นเรื่องจริง (Fact) แต่ความตลกสอดแทรกอยู่ในวิธีการนำเสนอข่าวของผู้ดำเนินรายการแทน

ตัวอย่างกลวิธีการสร้างอารมณ์ขันในรูปแบบการล้อเลียนเสียดสี ซึ่งปรากฏในรายการข่าวชั้นคนเนชั่น มีดังนี้

ธีระ : มีสมาชิกพันทิปท่านหนึ่งเขาได้ตั้งกระทู้ชื่อว่ารถคันหนึ่งเกือบจะทำให้ผมตายยกครัวแล้วก็ได้เปิดเผยคลิปเหตุการณ์เฉียดตายหลังจากที่รถเก๋งคันหนึ่งขับย้อนศรมาด้วยความเร็วเคราะห์ดีที่หักหลบทันแล้วก็ไม่ได้รับบาดเจ็บอะไร

กนก : จะบอกว่ามันไม่รู้ได้มัย มันไม่รู้ว่ายัยเลนนี่มันสวนกันได้รีเปล่า

ปรัชญา : ถ้าไม่รู้แบบนี้ไม่ควรได้ใบขับขี่แล้วนะครับ (หัวเราะ)

ธีระ : พูดถึงเรื่องถนนเนี่ยนะครับ เคยคุยกับคนที่เขารณรงค์เรื่องอุบัติเหตุ เขาบอกว่าสภาพถนนในแบบที่ถูกต้องจริงๆ เนี่ย มันต้องมีพื้นที่ที่เขาเรียกว่าให้อภัยในความผิดพลาดของคนขับชี่ คือสองข้างทางเนี่ยต้องมีไหล่ทางประมาณสิบเมตรนะ สิบเมตรเนี่ยหมายความว่าต้องไม่มีบ้าน ไม่มีเพิง ไม่มีแม้กระทั่งต้นไม้ด้วยนะ เพราะเพื่อมันต้องหักหลบจะได้ไม่ไปชนต้นไม้ ไม่ตกข้างทาง

ปรัชญา : ในหลายๆ รัฐ ในหลายๆ ประเทศเนี่ย ตรงข้างทางเขาจะมีเหมือนหญ้าที่เป็นสไลปองไป เอาไว้เวลาหักหลบจะได้ลงทางทางไปจอดต่อ ๆ กันได้

กนก : ของเราก็มึนนะ หลาย ๆ เส้นก็เป็นแบบนี้ หลายเมตรเหมือนกันแต่ว่าชายวันมะพร้าว ชายไถย่าง ชายปลาสดอะไรแบบเนี่ย

ธีระ : (หัวเราะ)

ปรัชญา : ชายหนูนา (หัวเราะ)

กนก : โช้ ๆ เป็นพื้นที่ของเขา เป็นการใช้ประโยชน์อีกด้านหนึ่ง

ปรัชญา : บางทีถ้าไปขวาสุดก็จะมีมอไซด์ย้อนศรมาบ้าง ขวาสุดก็มีรถเก๋งย้อนศรมาบ้าง เรามีหมด ครบหมดทุกอย่างยกเว้นคนที่ทำถูกต้อง (หัวเราะ)

(ข่าวชั้นคนเนชั่น, ออกอากาศ 27 ธ.ค. 2560)

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นถึงการล้อเลียนเสียดสีพฤติกรรมของคนในสังคมไทยในการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม จึงปรากฏการนำพื้นที่ไหล่ทางมาใช้ในการประกอบอาชีพ โดยมีการนำไปเปรียบเทียบกับประเทศ เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงข้อบกพร่องของคนไทย และเสียดสีพฤติกรรมมักง่ายในการสัญจรบนท้องถนน อันเป็นการกระทำผิดวินัยจราจรซึ่งพบได้บ่อยครั้ง และการเปรียบเทียบดังกล่าวยังเป็นการสร้างความตลกผ่านการพลิกความหมายทางสถานการณ์ จากการนำเสนอข่าวรถยนต์ที่ซบย่อนศร กลายเป็นการมุ่งประเด็นที่ใช้พื้นที่ไหล่ทางมาประกอบอาชีพของคนไทย

ส่วนรายการประเภทอิงจากความจริง Non-Fiction ประเภทสารคดีบันเทิง รายการให้ความบันเทิง Light Entertainment ประเภทประกวดแข่งขัน รายการให้ความบันเทิง Light Entertainment ประเภทสนทนา พบว่านิยมใช้กลวิธีการสร้างความตลกในรูปแบบการเล่นตลกกับภาษามากที่สุด โดยผู้มีส่วนร่วมในรายการสร้างขึ้นด้วยการพูดผ่านการการเล่นถ้อยคำ คำคม การเล่นสำนวนโวหาร และการเล่นคำพวน เพื่อสร้างอารมณ์ขันหรือความตลกให้เกิดขึ้น

ตัวอย่างกลวิธีการสร้างอารมณ์ขันในรูปแบบการเล่นตลกกับภาษา ซึ่งปรากฏในรายการเทวเทียวไทย มีดังนี้

ป้อมแป้ม : ผู้หญิงชาวภาคตะวันออกเฉียงเหนือเนี่ย ศัพท์ลุ่มๆ เขาเรียกว่าอะไรรู้ไหม

ก๊อตจิ : อะไรอะ

ป้อมแป้ม : เขาเรียกว่ามหายุค

กอล์ฟ : ทำไมอะ

ป้อมแป้ม : ก็คนอีสานเขาเรียกอีหล้า (ERA)

ก๊อตจิ : อีนี้้อง น้องสาว อีหล้า

ป้อมแป้ม : คำทางการของผู้หญิงอีสานเขาจะเรียกว่ามหายุค

(เทวเทียวไทย, ออกอากาศ 29 ม.ค. 2560)

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นถึงการสร้างอารมณ์ขันผ่านรูปแบบการเล่นตลกกับภาษา โดยเป็นการนำเสียงของคำว่า “อีหล้า” ซึ่งเป็นภาษาถิ่นอีสาน หมายถึงผู้หญิง มาเทียบเคียงกับเสียงของคำว่า “ERA” ในภาษาอังกฤษซึ่งหมายถึงยุคสมัยหรือมหายุค แล้วสร้างอารมณ์ขันผ่านการใช้ความหมายของคำว่า “ERA” แทนความหมายของคำว่า “อีหล้า” ในภาษาถิ่นอีสาน

อีกตัวอย่างหนึ่งของกลวิธีการสร้างอารมณ์ขันในรูปแบบการเล่นตลกกับภาษา ซึ่งปรากฏในรายการคุณพระช่วย ได้แก่

ไน้ต : นี่เคยมีอดีตกับมะเขือยาว เคยบอกแม่ค้าว่าเอามะเขือยาวสองโล แม่ค้าบอก

ยาวขนาดนั้น กูไม่มีหรอก

เท่ง : โลเป็นน้ำหนักลิ (หัวเราะ)

(คุณพระช่วย, ออกอากาศ 9 เม.ย. 2560)

ทั้งนี้ผู้วิจัยพบว่าในแต่ละสถานการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นมักมีกลวิธีการสร้างอารมณ์ขันมากกว่า 1 รูปแบบ ดังที่ปรากฏในรายการทอล์ก-กะ-เทย Tonight ดังนี้

(ภาพขบวนพาเหรดรถแห่เจ้าหญิงนิทรา ซึ่งเป็นตัวละครในนิทานสากล)

**ป้อมแป้ม : เจ้าหญิงนิทราเป็นเจ้าหญิงไอศอลเลยนะคะ เพราะว่าตื่นมาก็ได้ผ้าแล้วนะคะ
ไม่ต้องทำอะไรเลย นอนเฉย ๆ ตื่นมา อ้าวเสียตัวไปแล้ว**

(ทอล์ก-กะ-เทย Tonight, ออกอากาศ 8 ม.ค. 2560)

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นถึงการเล่นตลกกับภาษา ด้วยการพูดเปรียบเทียบชีวิตเจ้าหญิงนิทรา ซึ่งเป็นตัวละครในนิทานกับตัวของผู้ดำเนินรายการ และยังสะท้อนให้เห็นถึงกลวิธีการสร้างอารมณ์ขันผ่านการพลิกความหมายทางสถานการณ์ ผ่านการพูดตอนต้นเพื่อให้ผู้ชมรู้สึกว่ามีผู้พูดชื่นชมเจ้าหญิงนิทรา แต่กลับขยายความความชื่นชมนั้นให้เป็นไปในทางลบ ซึ่งเป็นการพลิกความคาดหมายทางสถานการณ์ นอกจากนี้ยังมีลักษณะการสร้างอารมณ์ขันรูปแบบตลกโปกฮา ด้วยการสื่อความในเชิงหยาบโลน

อาจกล่าวได้ว่ารายการโทรทัศน์ประเภทต่าง ๆ ที่นำความตลกมาเป็นองค์ประกอบสำคัญในรายการ ผ่านกลวิธีการสร้างสรรค์ความตลกประเภทต่าง ๆ อาจมีวัตถุประสงค์เพื่อสะท้อนทัศนคติและมุมมองเชิงความคิดของตนที่มีต่อเรื่องนั้น ๆ และที่สำคัญคือเพื่อขับเคลื่อนรายการให้น่าสนใจและได้รับความนิยม ต้องกับรสนิยมของคนไทยที่นิยมความสนุกสนานรื่นเริง และนิยมการลดระดับสิ่งที่เป็นความจริงจัง

ทั้งนี้ข้อค้นพบที่ว่าความตลกได้สอดแทรกอยู่ในรายการโทรทัศน์ประเภทต่าง ๆ ได้ ผ่านกลวิธีการนำเสนอของผู้มีส่วนร่วมในรายการนั้นสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนัญญา ไยล่อ ที่ได้ศึกษาเรื่อง “การสื่อสารอารมณ์ขันของนักแสดงตลกรายการโทรทัศน์ก่อนบ่ายคลายเครียด” ในปี 2544 ซึ่งค้นพบว่าเมื่อนักแสดงตลกย้ายเวทีการแสดงมาอยู่ในสื่อโทรทัศน์ได้มีการปรับ เปลี่ยนการนำเสนอระดับความตลกเป็นประเภทตลกชวนหัวเน้นให้ผู้ชมอมยิ้มแทนที่จะฮาขำกึ่งแบบสมัยก่อนด้วยการใช้มุกตลกเกี่ยวกับภาษา ความรู้สึก หรือการเสียดสีสังคม เข้ามาแทนมุกตลกที่ใช้ในวงเหล้า ถือได้ว่า เป็นจุดสำคัญในการยกระดับการแสดงตลกไทย อีกทั้งยังแสดงให้เห็นถึงศักยภาพของมุกตลกที่ถูกใช้ แม้จะเป็นมุกตลกที่อยู่ในชั้นบันไดชั้นล่าง แต่ก็ยังสามารถนำเสนอได้ในสื่อ

อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของรุ่งอรุณ ฉัตรวิเศษ ที่ได้ศึกษาเรื่อง “ศักยภาพของมุกตลกและอารมณ์ขันในรายการโทรทัศน์” ในปี 2553 ซึ่งค้นพบว่ามุกตลกไม่ได้ถูกจำกัดพื้นที่เฉพาะแต่รายการประเภทตลกอย่างเดียว แต่มุกตลกมีศักยภาพในการปรับตัวและมีคุณลักษณะที่หลากหลายไม่ตายตัว ทำให้มุกตลกปรากฏให้เห็นในรายการประเภทต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นรายการประเภทบันเทิงหรือรายการประเภทสาระ

อภิปรายผลการวิจัย

ความตลกหรืออารมณ์ขันนั้นถือเป็นสัญชาตญาณหนึ่งของมนุษย์ โดยการสร้างความตลกหรืออารมณ์ขันมีความเป็นสากลที่พบในทุกภาษาและวัฒนธรรม อารมณ์ขันเป็นปรากฏการณ์ที่สำคัญในจิตใจของมนุษย์ ที่นอกจากจะสะท้อนให้เห็นถึงกระบวนการหลีกเลี่ยงความทุกข์ ยังเปรียบเสมือนกระจกอันสะท้อนให้เห็นถึงแก่นสารในการเรียนรู้ สภาพสังคม และวิถีชีวิตของมนุษย์ในแต่ละยุคสมัย ผ่านศิลปะการแสดงตลกอันมีวิวัฒนาการผ่านการสืบทอดและการสร้างสรรค์มาอย่างยาวนาน เป็นศิลปะการแสดงที่สะท้อนองค์ความรู้และภูมิปัญญาในด้านต่าง ๆ ที่สำคัญ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นเครื่องมือทางความคิดอันสำคัญของมนุษยชาติ การสร้างความตลกขบขันนั้นเป็นปรากฏการณ์ทางนาฏกรรมที่มีเอกลักษณ์ ทั้งนี้หากพิจารณาจากบริบทของสังคมไทยจะพบว่าศิลปะการแสดงตลกได้รับการสืบทอดมาอย่างยาวนานเช่นเดียวกับสังคมอื่น ๆ ในโลก โดยมี

การถ่ายทอดองค์ความรู้ทางการแสดงจากรุ่นสู่รุ่นอย่างมีขั้นตอน เปรียบเสมือนสถาบันหนึ่งทางนาฏกรรมที่มีรากฐานมาจากความเป็นท้องถิ่น เช่น ประเพณีหรือการเล่นทางมุขปาฐะ ที่นอกจากจะสร้างอารมณ์ขันแล้วยังสะท้อนผลผลิตทางความคิดหรือค่านิยมในแต่ละยุคสมัย ทั้งนี้ในปัจจุบันจะพบว่าการแสดงความตลกได้กลายเป็นฟันเฟืองสำคัญในฐานะเครื่องมือขับเคลื่อนธุรกิจและเพิ่มมูลค่าให้แก่สินค้าบริการนั้น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสื่อบันเทิง และก่อให้เกิดการสร้างสรรคแนวความคิดใหม่ให้เกิดขึ้นในสังคม

สังคมไทยเป็นสังคมที่นิยมในความสนุกสนานรื่นเริง ทำให้อารมณ์ขันเป็นลักษณะสำคัญประการหนึ่งของคนไทย คนไทยสามารถสร้างสรรค์อารมณ์ขันได้อย่างมีชั้นเชิงซึ่งเป็นผลผลิตทางความคิดที่สะท้อนมาจากความเป็นท้องถิ่น นอกจากนี้หากพิจารณาบริบททางการสรสร้างงานบันเทิงผ่านเทคโนโลยีในปัจจุบัน ก็พบว่ารายการโทรทัศน์หลายประเภทที่สอดแทรกความตลกเข้าไปในรายการจะได้รับความนิยมเป็นอย่างสูง หลายรายการได้ใช้นักแสดงตลกมาทำหน้าที่พิธีกรประจำรายการ เป็นนักแสดงในบางช่วงของรายการ เป็นกรรมการตัดสิน รวมถึงเป็นตัวละครสำคัญในละครโทรทัศน์และภาพยนตร์ ด้วยเหตุนี้จึงอาจกล่าวได้ว่าอารมณ์ขันเป็นศิลปะและภูมิปัญญาที่สามารถสะท้อนธรรมชาติของคนไทยและสังคมไทยในแต่ละยุคสมัยได้เป็นอย่างดี

ในการแสดงตลก ผู้แสดงหรือศิลปินตลกเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ได้รับมอบหมายให้เป็นตัวกลางในการทำหน้าที่สื่อสารและตีความประเด็นหรือรายละเอียดของแนวคิดต่าง ๆ แม้ในบางการแสดง ผู้ที่แสดงความตลกจะถูกจัดให้เป็นเพียงตัวประกอบหนึ่ง แต่จะสังเกตได้ว่าบทบาทในการแสดงนั้นจะมีความโดดเด่น ผู้ที่แสดงความตลกมักจะสามารถึงเหตุการณ์ในสังคมจริงของผู้ชมเข้ามาแทรกในระหว่างเรื่องที่กำลังดำเนินอยู่ได้ตลอดเวลา สามารถมีปฏิสัมพันธ์กับคนดูได้ตลอดเวลาเช่นกัน ดังนั้นการที่ศิลปินตลกสามารถเข้าออกกระหว่างโลกแห่งความเป็นมายาและโลกแห่งความจริงได้อย่างไหลลื่น เทียบกับเป็นการเสริมสร้างประสบการณ์แห่งความเป็นชีวิตในการมองและทำความเข้าใจโลกทั้งสองแบบได้อย่างเข้าใจ ดังนั้นจะสังเกตได้ว่าตัวตลกเป็นตัวละครที่มีความเฉลียวฉลาด มีสติปัญญาและมองโลกในมุมที่กว้างและต่างไป และไม่ว่าจะอยู่ในสื่อใด ผู้ที่ต้องแสดงความตลกก็มักจะได้รับบทบาทที่โดดเด่นเสมอ

บทบาทของการแสดงความตลกที่ปรากฏในสังคมไทยสะท้อนให้เห็นว่าผู้ที่แสดงความตลกนั้นเป็นผู้ที่มีปฏิภาณเป็นพื้นฐานและมีทักษะในการสื่อสารสู่สังคม (Community Skill) โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือการทำหน้าที่เป็นกระบอกเสียงในเรื่องต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือเรื่องที่เป็นเรื่องจริงจัง เรื่องศีลธรรม หรือเรื่องที่เป็นจุดบกพร่องของสังคม เมื่อตลกได้ใช้ปฏิภาณแห่งตนเองเข้ามาสื่อสารเรื่องดังกล่าวจะช่วยให้เรื่องนั้น ๆ มีน้ำหนักที่ลดลง ลดทอนความรุนแรง และสามารถสื่อสารสู่สังคมได้โดยไม่สร้างความรู้สึกรู้สึกว่ารู้ล้ำพื้นที่ทางความคิด

ทักษะและความสามารถของนักแสดงตลกได้สะท้อนให้เห็นมิติแห่งไหวพริบปฏิภาณหรือความเฉลียวฉลาด 7 ด้าน ประกอบด้วย ความฉลาดทางสติปัญญา IQ (Intelligence Quotient) ความฉลาดทางอารมณ์EQ (Emotional Quotient) ความฉลาดในการริเริ่มสร้างสรรค์CQ (Creativity Quotient) ความฉลาดทางศีลธรรมจริยธรรม MQ (Moral Quotient) ความฉลาดที่เกิดจากการเล่น PQ (Play Quotient) ความฉลาดในการแก้ไขปัญหา AQ (Adversity Quotient) และความฉลาดทางสังคมที่จะใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่น SQ (Social Quotient)

หากสังเกตจะพบว่าความตลกที่ปรากฏผ่านรายการโทรทัศน์นั้นเกิดจากมุกตลกที่มีความหลากหลาย โดยความหลากหลายนั้นสะท้อนให้เห็นถึงความฉลาดในด้านต่าง ๆ ของนักแสดงตลก ความหลากหลายที่เกิดขึ้นนั้นทำให้ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์เลือกใช้บริการนักแสดงตลกให้เข้ามามีบทบาทในรายการโทรทัศน์มากขึ้นด้วยเหตุนี้เราจึงเห็นนักแสดงตลกปรากฏอยู่ในรายการโทรทัศน์ประเภทต่างๆ ดังจะเห็นได้ว่าตลกมีการปรับเปลี่ยนบทบาทของตัวเอง จากเดิมที่เป็นเพียงตัวช่วยหรือตัวเสริมผู้ดำเนินรายการหลัก แต่ปัจจุบันกลับมีการปรับตัวให้มีบทบาทใหม่เกิดขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งคือการเป็นผู้ดำเนินรายการหลัก

การสอดแทรกมุกตลก หยอกล้อ แชว ล้อเลียน ไม่เว้นแม้กระทั่งล้อเลียนตัวเอง แสดงให้เห็นถึงความฉลาดในการริเริ่มสร้างสรรค์และการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นบนเวที ศักยภาพและความฉลาดของนักแสดงตลกมีส่วนสำคัญในการปรับเปลี่ยนคุณลักษณะของรายการโทรทัศน์ จากการนำเสนอแบบเก่ากลายเป็นการนำเสนอแบบใหม่ ซึ่งถือเป็นจุดเด่น เพราะทำให้เกิดความหลากหลายมากขึ้นทั้งสำหรับผู้ผลิตรายการโทรทัศน์และผู้ชม

ความตลกที่ปรากฏในแต่ละรายการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือรายการที่มุ่งเน้นการนำเสนอเนื้อหาสาระที่เป็นความจริง และมีความจริงจัง ช่วยลดทอนความรุนแรงของเนื้อหาในรายการ โทรทัศน์ และถือเป็นการเปิดพื้นที่ของตัวเองให้มีฐานอาณาเขตในรายการโทรทัศน์ได้ในทุกประเภท วิธีการลดทอนความรุนแรงของตลกนั้นมีหลากหลาย เช่น การใช้เสียงประกอบเพื่อเป็นตัวช่วยคลายความรุนแรง หรือการใช้ความสามารถผ่านการแสดงที่ดูเกินจริง ลอกเลียนแบบการ์ตูน นอกจากจะทำให้เนื้อหาที่นำเสนอไม่รุนแรงแล้ว ผู้ชมยังได้รับอารมณ์ขันเป็นกำไร ซึ่งตรงกับรสนิยมของคนไทยที่ชอบความสนุกสนานบันเทิง

การปรากฏตัวของศิลปินตลกผ่านการทำหน้าที่ต่าง ๆ ในรายการโทรทัศน์ เช่น พิธีกร ผู้ประกาศข่าว กรรมการตัดสินการประกวด ล้วนเป็นบทบาทใหม่ที่เปลี่ยนไปจากในอดีต ที่จะเห็นศิลปินตลกทำหน้าที่แสดงตลกหรือร้องเพลงเท่านั้น หากพิจารณาจะพบว่าบทบาทใหม่เหล่านี้ต่างได้รับการยอมรับจากสังคม ดังที่ปรากฏให้เห็นถึงการคงอยู่และการดำเนินหน้าที่นี้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าศิลปินตลกองค์ความรู้ที่ได้รับการสั่งสมมาจากการฝึกทักษะการแสดงความตลก เป็นองค์ความรู้ในรูปแบบสหวิทยาการ ที่ได้สร้างเสริมให้ผู้ศึกษาเป็นผู้ที่มีความรู้รอบด้าน มีไหวพริบปฏิภาณ และมีทักษะในการสื่อสารสู่สังคม (Community Skill)

อย่างไรก็ตามแม้ว่าเส้นทางแห่งการเป็นศิลปินตลกจะต้องผ่านกระบวนการฝึกฝนเป็นระยะเวลานาน ทั้งการฝึกปูเรื่อง ชงเรื่อง และการตบมุก โดยใช้พื้นฐานของลักษณะตลกพื้นบ้านมาเป็นวัตถุดิบ เช่น ตลกชวนหัว และตลกโปกฮา แต่จากการศึกษาเรื่องบทบาทของการแสดงความตลกในรายการโทรทัศน์ไทย ผู้วิจัยสังเกตได้ว่าการแสดงความตลกของบุคคลที่ไม่ได้เติบโตมาในเส้นทางของการใช้ความตลกมาประกอบอาชีพนั้น บุคคลดังกล่าวก็สามารถทำได้อย่างมืออาชีพ อาทิ พิธีกรรายการทอล์ก-กะ-เทย Tonight หรือรายการเทยเทียวไทย ทั้งที่บุคคลเหล่านี้ต่างไม่ได้ร่ำเรียนหรือฝึกฝนในศาสตร์แห่งความตลกมา ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการสร้างอารมณ์ขันนั้น ผู้ที่สร้างสรรค์ได้ดีอาจต้องเป็นบุคคลที่มีพรสวรรค์ทางด้านนี้ด้วยส่วนหนึ่งและเมื่อได้โอกาสก็สั่งสมประสบการณ์จากการทำหน้าที่เป็นผู้สร้างความตลก จนเกิดความชำนาญ

อย่างไรก็ตามจะสังเกตได้ว่ามุกตลกที่บุคคลที่ไม่ได้รับการฝึกฝนมา มักที่จะเลือกหยิบ เอามุกต่างๆ มาใช้ประกอบกับสูตรการเล่าเรื่องตลก การปูเรื่อง การขงเรื่อง และปิดท้ายด้วยการ ตบมุก ผ่านกลวิธีการสร้างอารมณ์ขันแบบการเล่นตลกกับภาษา การใช้กิริยาท่าทาง ตลกโครมคราม และตลกโปกฮา ซึ่งเป็นรูปแบบที่ตลกพื้นบ้านในสังคมไทยใช้กัน และยังคงได้รับการตอบรับจากคนไทยเช่นในอดีต

ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าบทบาทของการแสดงความตลกที่ปรากฏในสังคมไทยจะยังคงปรากฏอย่างต่อเนื่อง แต่รูปแบบการแสดงความตลกนั้นจะเปลี่ยนไปตามความนิยมในประเภทของการแสดงและวิวัฒนาการของสังคม ดังที่ในปัจจุบันจะพบว่าเทคโนโลยีการสื่อสารในรูปแบบสังคมออนไลน์เริ่มมีบทบาทในสังคมไทยมากยิ่งขึ้น เราจะพบว่าความตลกก็เริ่มเข้าไปมีบทบาทแง่มุมต่าง ๆ เช่น การเสียดสีเหตุการณ์ทางการเมืองด้วยข้อความหรือภาพที่มุ่งสร้างอารมณ์ขันในสื่อเฟซบุ๊ก การส่งและเผยแพร่คลิปวิดีโอที่แสดงความตลกของบุคคลในแต่ละช่วงวัยเพื่อสร้างอารมณ์ขันและการผ่อนคลาย การสร้างเพจเฟซบุ๊กเพื่อล้อเลียนเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมเพื่อเสียดสีผ่านกระบวนการลดทอนความรุนแรง รวมถึงการสร้างสติ๊กเกอร์ไลน์ด้วยคำพูดที่สร้างความตลก กิริยาท่าทางของตัวการ์ตูนที่สร้างความตลก และตัวการ์ตูนที่สร้างสรรค์จากภาพของศิลปินตลกที่มีชื่อเสียงเพื่อสื่อสารกับบุคคลในสังคมออนไลน์ในลักษณะที่ไม่จริงจัง

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

- Keawtep, K. (1999). *kān wikhrō sū̄ nǎēokhit læ theknik [MEDIA CONCEPT TECHNIQUE ANALYZATION]*, 2nd Edition, Bangkok: Higher Press Publisher.
- กาญจนา แก้วเทพ. (2542). *การวิเคราะห์สื่อแนวคิดและเทคนิค*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ Higher Press.
- Mesilpavickaphai, K. (2010). *khwāmrū bū̄āngton læ thritsadī kānsūsān [INTRODUCTION TO BASIC COMMUNICATION]*, Bangkok: Sripatum University Publisher.
- กาญจนา มีศิลป์ภิกขุ. (2553). *ความรู้เบื้องต้นและทฤษฎีการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย ศรีปทุม.
- Panichlocharoen, W. (2011). *kānp̄rakōp sāng choēng sangkhom khōng ‘āromkhan nai raikān talok sathānākān thāngthō rathat Thai [SOCIAL CONSTRUCTION OF HUMOUR IN THAI SITCOM]*, A Dissertation for The Degree Of Philosophy Program in Communication Arts, Faculty of Communication Arts, Chulalongkorn University.
- วิทยา พานิชล้อเจริญ. (2554). “การประกอบสร้างเชิงสังคมของอารมณ์ขันในรายการตลกสถานการณ์ทางโทรทัศน์ไทย.” วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Sereethanawong, M. (1996). *kān wikhrō rū̄pbāep nū̄ahā̄ læ konlawithī kānnam sanō̄ē muktalok khōng raikān talok thāngthō rathat læ wīdī’ō thep [AN ANALYSIS OF THE FORM,CONTENT AND PRESENTATION OF TELEVISION AND VIDEO COMEDY PROGRAMMES]*, A Thesis for The Degree of Master of Arts, Department of Mass Communication, Graduate School, Chulalongkorn University.
- เมธา เสรีธนาวงศ์. (2539). “การวิเคราะห์รูปแบบ เนื้อหา และกลวิธีการนำเสนอตลกของรายการตลกทางโทรทัศน์และวิดีโอเทป.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน ภาควิชาการสื่อสารมวลชน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Singlamphong, O. (2014). *krabuānkān phalit lakhō̄ thō̄rathat [THE PRODUCTION OF SOAP OPERA]*, Bangkok: Se-Ed U-cation The public Company, Limited.
- องอาจ สิงห์ลำพอง. (2557). *กระบวนการผลิตละครโทรทัศน์*. กรุงเทพฯ: บริษัท ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด.
- Siriwasak, U. (1993). *‘āromkhan nai sū̄mānānchon [THE HOMOUR IN MASS MEDIA]*, Bangkok: The Project of Research Book and The Development of Communication Arts.
- อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์. (2536). *อารมณ์ขันในสื่อมวลชน*. กรุงเทพฯ: โครงการหนังสือชุดวิจัยและพัฒนานิเทศศาสตร์.

_____, Editor. (2004). *sūsanmānchon būngton sūmānchon watthanatham læ sangkhom* [INTRODUCTION TO MASS COMMUNICATION, MASS MEDIA, CULTURE AND SOCIAL], Bangkok: Chulalongkorn University Publisher.

_____, บรรณาธิการ. (2547). **สื่อสารมวลชนเบื้องต้น สื่อมวลชน วัฒนธรรม และสังคม**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาต่างประเทศ

Blistein, Elmer M. (1971). *Comedy in Action*. Durham: N.C. Duke University Press.

_____. (1993). *The Encyclopedia Americana*. Chicago: Ill.

Corrigan, Robert Willoughby. (1981). *Comedy: meaning and form*. New York: Harper & Row.

Fry, William F. Jr. (1963). *Sweet Madness : A Study of Humor*. Palo Alto, California: Pacific Book.

McGhee, Paul E. (1968). "Origin and Early Development of Incongruity – Based Humour". **It's a funny Thing, humour**. Oxford: Pergamon Press.